

Онлайн-семінар з користувачами на тему:

«Принципи та особливості розрахунку середніх цін та індексів споживчих цін на товари та послуги»

Термін проведення,
форма проведення

16.09.2021р.

•ZOOM-Конференція

Питання, які
потребують
обговорення

- Застосування індексу споживчих цін (індексу інфляції), принцип його розрахунку.
- Особливості формування набору товарів та послуг, за якими проводиться спостереження за змінами цін (тарифів) на споживчому ринку області. Строки розрахунку середніх цін.
- Розрахунок середніх цін та індивідуальних індексів цін на товари. Сезонна плодоовочева продукція.

Обґрунтування
проведення наради

- Численні запитання, які виникають у користувачів статистичної інформації, стосовно принципів та особливостей розрахунку середніх цін та індексів споживчих цін на товари та послуги.

Учасники наради

- Працівники Департаменту розвитку економіки Херсонської облдержадміністрації
- Працівники управління освіти і науки
- Керівники підприємств
- Фізичні особи-підприємці

Перелік питань та відповідей, які виникають у користувачів

Питання

Відповіді

Застосування індексу споживчих цін (індексу інфляції), принцип його розрахунку

- Індекс споживчих цін (ІСЦ) є показником, який характеризує рівень інфляції та використовується для вирішення багатьох питань державної політики, аналізу і прогнозу цінових процесів в економіці, індексації грошових доходів населення, рішення правових спорів, перерахунку показників національних рахунків у постійні ціни, проведення міжнародних зіставлень.
- Розрахунки ІСЦ проводяться на основі даних щодо змін цін (тарифів), одержаних шляхом щомісячної реєстрації цін (тарифів) на споживчому ринку, та даних національних рахунків на рівні агрегатів з використанням деталізованих даних щодо структури фактичних споживчих грошових витрат домогосподарств.

Особливості формування набору товарів та послуг, за якими проводиться спостереження за змінами цін (тарифів) на споживчому ринку області.

- Споживчий набір товарів (послуг)-представників, на підставі якого здійснюються спостереження за змінами цін (тарифів) і розраховується ІСЦ, є єдиним для всіх регіонів країни. Набір визначається централізовано апаратом Держстату на основі даних щодо споживчих грошових витрат усіх домогосподарств із використанням методу відсікання, що дозволяє відбирати тільки ті товари (послуги), на які припадають суттєві частки витрат домогосподарств.
- У набір уключаються товари (послуги) масового споживчого попиту, незалежно від того, регулюються (встановлюються) ціни (тарифи) на них чи носять вільний (ринковий) характер.
- Набір переглядається зазвичай один раз на п'ять років, але за умови суттєвих змін на споживчому ринку регіонів та у структурі споживчих грошових витрат домогосподарств він може переглядатися частіше.

Строки розрахунку середніх цін

- Спостереження за змінами цін здійснюється фахівцями органів статистики безпосередньо у базових підприємствах шляхом їх відвідування з 1 по 25 число, за окремими товарами-представниками – протягом повного місяця. На основі зібраних даних розраховується середня ціна на кожний товар (послугу)-представник. Сформовані середні ціни та індекси цін звітного місяця на кожний товар (послугу)-представник по регіонах передаються до апарату Держстату та є основою для розрахунків ІСЦ по Україні та регіонах.
- З метою дотримання вимог Спеціального стандарту поширення даних МВФ та згідно з Планом державних статистичних спостережень, інформація щодо індексів споживчих цін та середніх цін на товари (послуги) по області надається органами статистики не раніше офіційного опублікування Держстатом індексу споживчих цін (індексу інфляції) по Україні в цілому (на 9-10 день після звітного періоду).

Розрахунок середніх цін та індивідуальних індексів цін на товари. Сезонна плодоовочева продукція

- Сезонними вважаються ті товари (послуги), які відсутні на ринку протягом певних періодів року або наявні протягом усього року, але характеризуються регулярними коливаннями цін. До найбільш характерних сезонних товарів належать окремі види плодоовочевої продукції. При розрахунках індексів цін на плодоовочеву продукцію застосовуються такі методи:
- Метод співставної заміни. За цим методом індекси цін розраховуються шляхом порівняння цін продукції різних сезонів за умови, що продукт-замінник має якість, аналогічну старому продукту, а будь-які зміни цін не пов'язані зі змінами в якості.
- Метод ротації полягає у своєчасній заміні продукції ранніх і пізніх сортів, вітчизняного та імпортного походження, які різні за своїми споживчими властивостями і мають суттєву різницю в якості.
- Метод імпутованої ціни. За цим методом індекси розраховуються шляхом ділення ціни того місяця поточного року, коли продукт уперше з'являється в продажу, на імпутовану ціну, отриману шляхом множення середньої ціни останнього місяця попереднього сезону на індекс цін тієї групи, до якої входить товар, за період між сезонами.

Розрахунки індексів цін за тарифами

- Тарифи застосовуються для таких товарів (послуг), як газ, вода, електроенергія, опалення, телекомунікаційні послуги тощо. При розрахунках індексів цін за тарифами застосовуються такі методи:
- Метод прямого порівняння використовується у випадках, коли складовий елемент тарифу залишається незмінним відносно своєї специфікації. Ціна на цей елемент у новому та старому тарифах порівнюється безпосередньо, а збільшення (зменшення) ціни враховується в ІСЦ.
- Метод профілів споживачів полягає у тому, що зміна ціни розраховується за допомогою вагів, які відповідають структурі споживання, яка застосовувалася протягом року до відповідної зміни елементу тарифу.
- Метод вибору нового продукту застосовується тоді, коли специфікації складових тарифу зазнають настільки суттєвих змін, що складають для споживача фактично новий товар (послугу). У такому випадку новий тариф уключається у спостереження, починаючи з того місяця, коли він набуває чинності.

Контактні дані про можливість отримання консультації:

Відділ реєстрації цін: (0552) 495202